

Kursbeskrivning för kursen

Att handleda och utveckla yrkeskun- nande i ämneslärarutbildningen

Gäller f.o.m vt-2017

Kurskod: HV428F

Kursens övergripande syfte, innehåll och förväntade studieresultat

Kursens övergripande syfte är att ge relevanta redskap för att utveckla deltagarnas handledarkompetens och därigenom möjliggöra studentens socialisation in i yrket. Kursen syftar även till att utveckla förmågor att tillämpa handledningsstrategier med utgångspunkt i lärarutbildningens styrdokument och lärarstudentens kunskaper, erfarenheter och behov. Där ingår också att kunna stödja studenternas reflektion kring skolans lärandemiljö ur ett etiskt perspektiv.

Kursen behandlar teorier och metoder avseende handledning, samtal och reflekterande processer. Kunskap om handledningsprocessen fördjupas genom analys och reflektion av undervisning och lärprocesser i relation till kursdeltagarnas egna praktiska yrketeorier och kurslitteratur. Även lärarutbildningens intentioner, styrdokument och organisation diskuteras.

Förväntade studieresultat (ur kursplanen)

Efter genomgången kurs förväntas studenten kunna

- reflektera över och analysera den egna undervisningen med koppling till teorier, modeller och begrepp inom ledarskap, ämnesdidaktik och yrkesetik
- göra bedömningar av yrkesrelaterade förmågor i formativt och summativt syfte, samt kommunicera resultaten av dessa bedömningar
- stimulera, organisera och leda professionsutvecklingsom fokuserar förmågor som lärarstudenterska utveckla under VFU
- reflektera kring handledningssamtal med fokus på för verksamheten centrala områden
- kritiskt diskutera handledaruppdraget med hjälp av begrepp inom ledarskap, didaktik och yrkesetik och med teoretiska perspektiv på handledning, samt redogöra för och reflektera över olika strategier för handledning.

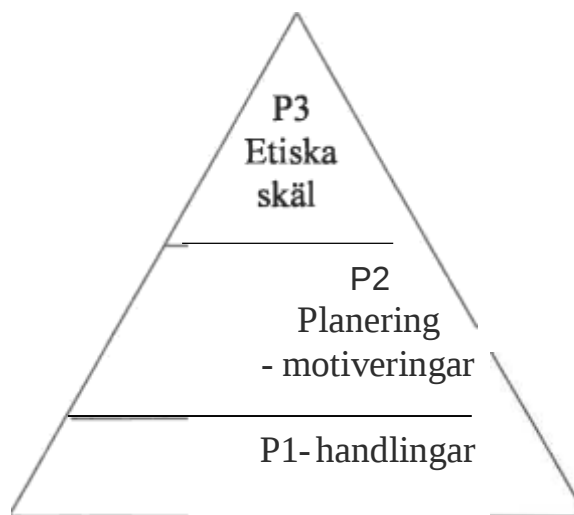
Arbetsformer utgörs av seminarier, föreläsningar och workshops där kursdeltagarna analyserar och utvecklar sin egen och varandras förmåga att handleda.

Examination

Kursen examineras **munligt och skriftligt** under kursens gång samt vid kursens slut. Under ett seminarium utgör den skriftliga examinationsuppgiften underlag för gruppvisa gensvarssamtal. Du skall även under kursen gång formulera din egna praktiska yrkesteori.

Min praktiska yrkesteori (PYT)

I Handal & Lauvås bok "På egna villkor" redogörs för synen på förhållandet mellan teori och praktik. De presenterar en modell, den s.k. "praxistriangeln" (se nedan), som kan användas för att belysa och analysera sambandet mellan lärares synliga, konkreta handlingar (d v s vad lärare/pedagoger faktiskt gör i klassrummet) och principerna/teorierna bakom dessa handlingar. Här beskrivs praxistriangelns olika nivåer och hur dessa förhåller sig till varandra enligt modellen nedan.

Som ett led i att utveckla sin handledningskompetens är det värdefullt att bli medveten om och formulera sin egen "praktiska yrkesteori". Fundera därför över hur du vanligtvis gör när du planerar och genomför undervisning/pedagogisk verksamhet. Utgå gärna från en undervisningssekvens/arbetsområde eller utifrån ett antal "lektioner" inom ett större arbetsområde. Beskriv gärna ganska utförligt och specifikt, undvik svepande formuleringar. Beskriv vad du gör och hur du tänker.

PI-nivån Sträva mot att så tydligt och konkret som möjligt beskriva vad och hur du faktiskt gör. Studera och beskriv hur du t.ex introducerar lekt-

ionen eller verksamheten i gruppen, vilka uppgifter du ger, hur du ställer frågor, organiserar arbetet etc.

P2-nivån Försök att finna typiska och återkommande mönster i ditt handlande. Använd de didaktiska frågeställningarna (vad? hur? varför? och för vem?) i en analys av och reflektion kring det som ägt rum, dvs en "teoretisering" av praktiken. Ta stöd i den litteratur du kommit i kontakt med under kursen när du spårar, belyser och klargör de bakomliggande principerna/teorierna i din undervisning/verksamhet. Resonnera kring vilka värden som du kan spåra i ditt ledarskap.

P3-nivån Vilka etiska dilemman dyker upp under den tid som du beskriver. Hur väl harmonierar din undervisning med din egen övertygelse om vad som är en bra undervisning? Hur förhåller du dig, vilka etiska modeller tillämpar du och hur problematiserar du detta?

Syftet med denna del av uppgiften är således att bli medveten om och kunna kommunicera sin egen "praktiska yrkesteori". Uppgiften går *inte* ut på att formulera en perfekt och fulländad "praktiska yrkesteori". Skrivandet är snarare en del i processen att utvecklas som lärare och handledare, d v s att utveckla en både erfarenhetsbaserad och samtidigt teoretiskt förankrad yrkeskompetens. Du skriver således i första hand för din egen skull, som ett led i arbetet med att synliggöra din egen praktiska yrkesteori. Denna uppgift utgör utgångspunkt för din "handledningsfilosofi".

Uppgiften lämnas in tillsammans med examinationsuppgifter. Bedöms med betyget U eller G.

Antal sidor ca 2.

Muntlig examination av samtalskompetens, innebär genomförande av ett fingerat handledarsamtal enligt en viss modell samt skriftlig reflektion kring detsamma. Bedöms med betyget U eller G.

Skriftlig examinationsuppgift - Min handledningsfilosofi

Med stöd i Din PYT-text, kurslitteratur och eventuella erfarenheter som handledare ska Du i denna del fokusera och reflektera över rollen som handledare dvs. "att handleda och utveckla yrkeskunnande i lärarutbildningen".

Texten ska belysa och problematisera olika aspekter av handledarskapet såsom handledningsstrategier, förmågor som handledarskapet kräver, kommunikation m.m. Du ska beskriva och resonera kring vad som kan sägas karaktärisera din handledningsfilosofi. Texten ska innehålla explicita referenser till kurslitteraturen och använda centrala begrepp för handledning som vi diskuterat under seminarier, samt de som du kommit i kontakt med i litteraturen. Texten skall tydligt visa att du tillgodogjort dig litteraturen. Du kan även anknyta till din PYT.

Antal sidor ca 3.

Inlämning

Inlämningsuppgifterna ska tillsammans omfatta max 2500 ord, Times New Roman, storlek 12, radavstånd 1,5 senast två veckor efter sista seminarie-tillfället.

Betyg och bedömning

Betygsättning på hela kursen sker enligt en sjugradig målrelaterad betygsskala från A till F. För ett godkänt betyg krävs närvaro och aktivt engagemang i seminarier, inlämning av inlämningsuppgifter samt deltagande i den muntliga examinationen. För ett godkänt betyg krävs också att texten uppfyller de formella kraven.

3 veckor efter examinationsdatum, återfinns betyget i Antagning.se. Vid icke godkänt betyg (F), sker återkoppling från kurslärarna.

Komplettering av betyget (vid betyget Fx) lämnas inom en vecka efter att kompletteringsbehovet har meddelats av examinator. Se kursplan.

Bedömningsmatris

Matrisen nedan beskriver vad för slags kunnskap som eftersträvas i kursen och är vägledande vid bedömning och kommer att diskuteras och konkretiseras vid kursens seminarier.

A	Kursdeltagarens analys av handledning visar förmåga att självständigt och kritiskt prövande använda relevanta teorier och begrepp för att förstå och hantera komplexa handledningssituationer. Kursdeltagaren kommunicerar sin egen förståelse utifrån sin roll som handledare. Kommunikationen präglas av självreflexivitet och textkänslighet.
B	Kursdeltagaren urskiljer olika handledningskompetenser samt analyserar och reflekterar över dessa med en tydlig förmåga att använda relevanta teorier och begrepp i granskningen och ett i viss mån självständigt och kritiskt prövande. Studentens professionsutveckling diskuteras och kopplas till den egna handledaruppdraget utifrån relevanta teorier och modeller.
C	Kursdeltagaren urskiljer olika handledningskompetenser, med koppling till handledning, bedömning, ledarskap, kommunikation och yrkesetik, samt analyserar och reflekterar över dessa på ett mycket klart och underbyggt sätt, med stöd av begrepp från någon relevant teori eller modell. Studentens professionsutveckling diskuteras och problematiseras och kopplas till den egna handledaruppdraget.

D	Kursdeltagaren urskiljer olika handledningskompetenser, med koppling till handledning, bedömning, ledarskap, kommunikation och yrkesetik, samt beskriver dessa på ett klart och underbyggt sätt med stöd av begrepp från någon relevant teori eller modell. Studentens professionsutveckling diskuteras och kopplas till den egna handledaruppdraget.
E	Kursdeltagaren urskiljer olika handledningskompetenser, med koppling till handledning, bedömning, ledarskap, kommunikation och yrkesetik, samt beskriver dessa med stöd av begrepp från någon i viss mån relevant teori eller modell. Studentens professionsutveckling diskuteras och kopplas till den egna handledaruppdraget.
Fx	Kursdeltagaren urskiljer inte i tillräcklig grad handledningskompetenser eller beskriver inte dessa med stöd av begrepp från någon relevant teori eller modell.
F	Kursdeltagaren urskiljer inga handledningskompetenser

Utvärdering av kursen sker vid kursavslut.

Att handleda och utveckla_yrkeskunnande i ämneslärarutbildningen, HV 428F 7,5 hp

Obligatorisk litteratur

Colnerud & Granström (2002) *Respekt för läraryrket* HLS.Förlag (del 3, 64 sid.)

Dahlqvist, Matts (2012) *Lärarens ledarskap* Liber (236 sid.)

Handal, Gunnar & Lauvås, Per, (2000) *På egna villkor - en strategi för handledning*
Studentlitteratur (150 sid.)

Hägg, Kerstin & Kouppa, Svea Maria (2007) *Professionell vägledning - med samtal som redskap*. Studentlitteratur (103 sid.)

Klapp, Alli (2015) *Bedömning, betyg och lärande* Studentlitteratur (170 sid.)

Löv, Ole (2011) *Pedagogisk handledning* Studentlitteratur (188 sid.)

Dessutom tillkommer texter och artiklar med anknytning till ämnesdidaktik och forskning.

Övrig information

Kursansvarig och examiner: Britt-Marie Hansson (britt-marie.hansson@hsd.su.se)

Kursadministratör: Liv Hagberg (liv.hagberg@hsd.su.se)

Kurslärare: Britt-Marie Hansson, Cecilia Eskilsson, Kerstin Grenö, Niclas Runebou

Institutionen för de humanistiska och samhällsvetenskapliga ämnena didaktik
